

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan kannanotto nuorten yhteiskuntatakuusta

Etnisten suhteiden neuvottelukunta on valtioneuvoston asettama laajapohjainen asiantuntijaelin, joka toimii verkostoituneesti ja edistää vuorovaikutusta ministeriöiden, kansalaisjärjestöjen, eduskunnassa edustettuna olevien puolueiden, työmarkkinaosapuolten sekä maahanmuuttajien ja perinteisten etnisten vähemmistöjen välillä.

ETNO on kiinnittänyt huomiota siihen, että hallitusohjelmassa on kirjattu seuraavasti: "Toteutetaan nuorten yhteiskuntatakuu niin, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta."

Nuorten yhteiskuntatakuun tarkoituksena on tukea työttömänä työnhakijana olevia nuoria. Yhteiskuntatakuu toteutetaan siten, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle työnhakijalle tarjotaan kolmen ensimmäisen työttömyyskuukauden aikana aktiivisesti palveluja nuoren työmarkkinakelpoisuuden parantamiseksi.

Hallitusohjelman mukaan nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi varataan lisämäärärahaa 60 miljoonaa euroa/vuosi. Esitys yhteiskuntatakuusta valmistellaan 29.2.2012 mennessä ja tavoite on, että nuorten yhteiskuntatakuuta saatetaan voimaan vuoden 2013 alusta. ETNO pitää nuorten yhteiskuntatakuuta koskevia tavoitteita ja kehittämistyötä hyvin tarpeellisena ja ajankohtaisena.

ETNO on edellisen toimikautensa aikana (2008–2011) nostanut esille myös maahanmuuttajanuoria koskevia aiheita. ETNO on antanut useita lausuntoja ja ottanut kantaa maahanmuuttajanuorten tilanteesta, heidän koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista. ETNO on omissa kannanotossaan ja lausunnoissaan muistuttanut mm. siitä, että syrjäytymiseen eniten vaikuttava tekijä on koulutuksen puute. On havaittu, että maahanmuuttajanuorten osuus työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävistä on paljon korkeampi verrattuna heidän osuuteensa koko ikäkausiryhmässä. Työ- ja elinkeinoministeriö on omassa selvityksessään muistuttanut, että maahanmuuttajanuorten syrjäytymisriski on lähes neli- viisinkertainen muihin suomalaisnuoriin verrattuna.

ETNO pitää positiivisena, että nuorten yhteiskuntatakuuta valmisteleva työryhmä on työnsä käynnistettyä omissa keskusteluissaan nostanut esille myös maahanmuuttajanuoria koskevia kysymyksiä. ETNO korostaa, että maahanmuuttajanuoria koskevia erityiskysymyksiä tulee valmistelun alusta lähtien nostaa esille kaikilla yhteiskuntatakuuta koskevilla elämäalueilla. Näin voidaan parhaiten taata, että maahanmuuttajanuoria koskevat haasteet ovat käsittelyssä eri näkökulmista ja valmistelun eri vaiheissa.

Jotta nuorten yhteiskuntatakuu tulisi onnistumaan odotusten mukaisesti, ETNO kokee tärkeäksi, että maahanmuuttajanuorten tilanteen helpottamiseksi seuraaviin seikkoihin tulee kiinnittää huomiota:

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Vaihde	Kotisivu	Sähköposti
Sisäasiainministeriö	Sisäasiainministeriö/ETNO				
Vuorikatu 20 A	PL 26	071 878 8294	071 878 0171	www.intermin.fi/etno	etno@intermin.fi
Helsinki	00023 Valtioneuvosto	071 878 8293			

Maahanmuuttajanuorten opiskeluvalmiuksia on tuettava tarpeiden mukaisesti

"nuorille suunnattua työvoimapolitiittista koulutusta ja oppisopimuskoulutusta lisätään"

Monet nuoret ovat saapuneet maahamme hyvin vaikeista elämäntilanteista, osalla on ollut puutteelliset opiskeluvalmiudet tai jopa puuttunut luku- ja kirjoitustaito. Tarjolla olevat opetus- ja tukipalvelut näille nuorille vaihtelevat hyvin merkittävästi eri alueilla. Monilla paikkakunnilla tarvittavia palveluita ei ole tarjolla lainkaan. Tämä johtaa usein siihen, että nuoret muuttavat suuremmille paikkakunnille, joissa on tarjolla tarvittavia palveluita tai he hyödyntävät tarjolla olevia opetuspalveluja, jotka eivät välttämättä vastaa heidän ensisijaisiin tarpeisiinsa. Opiskeluvalmiuksien puuttumisen lisäksi luku- ja kirjoitustaidottomat nuoret eivät aina osaa rekisteröityä työttömiksi työnhakijoiksi.

ETNO pitää tärkeänä, että erityistä huomiota kiinnitetään niihin maahanmuuttajanuoriin, jotka saapuvat Suomeen oppivelvollisuusiän loppupuolella tai oppivelvollisuusiän jälkeen. On hyvin keskeistä, että jokaiselle nuorelle, myös oppivelvollisuusiän ylittäneelle maahanmuuttajanuorelle, taataan peruskoulun päättötodistuksen mahdollistava koulutus asuinpaikkaan katsomatta. Peruskoulun päättötodistus parantaa nuorten mahdollisuuksia hyödyntää yhteiskuntatakuun kautta tarjolla olevia mahdollisuuksia tehokkaammin. Peruskoulun todistukseen tähtääviä koulutusmalleja on kokeiltu eri paikkakunnilla. Näiden toimintojen hyvät tulokset tulee vakinaistaa ja luoda niiden pohjalle järjestelmällinen valtakunnallinen koulutusmalli.

Hallitusohjelmassa on myös kirjattu seuraavia näkökohtia, joita ETNO toivoo otettavaksi huomioon nuorten yhteiskuntatakuun valmisteluissa: *"Jokaiselle peruskoulun päättäneelle taataan koulutuspaikka lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin."* Tiedossa on, että maahanmuuttajanuoret jäävät useammin peruskoulun jälkeisen koulutuksen ulkopuolelle kuin muu väestö, vain pieni osa heistä jatkaa kantaväestön nuoriin verrattuna esimerkiksi lukiokoulutukseen. ETNO pitää tärkeänä, että maahanmuuttajanuoria tulee ohjata peruskoulun jälkeen aktiivisemmin ammatillisen peruskoulutuksen lisäksi myös lukioon ja korkeakoulutukseen.

ETNO pitää tärkeänä, että valmistavaa koulutusta ja tukiopetusta järjestetään nuorille kaikkialla Suomessa. Ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjä voi järjestää maahanmuuttajille ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta, jonka tavoitteena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiuden tutkintoon johtavaan koulutukseen siirtymiseksi ja opinnoissa menestymiseksi. Valmistavan koulutuksen lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on myös panostettava suomen ja ruotsin kielten opettamiseen ja näin tukea heidän opetuskielen taitojaan, jatko-opiskeluaan ja työllistymismahdollisuuksiaan.

ETNO toteaa, että maahanmuuttajille tarkoitettua ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta tulee kohdentaa erityisesti nuorille. Näin lisätään nuorten mahdollisuuksia hankkia tarpeellisia ja riittäviä valmiuksia suorittaa ammatillinen perustutkinto. Maahanmuuttajien nuorten ammatillisen koulutuksen keskeyttäminen on yksi

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Vaihe	Kotisivu	Sähköposti
Sisäasiainministeriö	Sisäasiainministeriö/ETNO				
Vuorikatu 20 A	PL 26	071 878 8294	071 878 0171	www.intermin.fi/etno	etno@intermin.fi
Helsinki	00023 Valtioneuvosto	071 878 8293			

haaste, johon myös tätä kautta on mahdollista vastata ja siten vähentää nuorten syrjäytymisriskiä.

Valmistavan koulutuksen asema on vakinaistettava myös osaksi lukiokoulutusta. Osallisena Suomessa -osahankkeissa kokeillaan lukioon valmistavia koulutusmalleja, ja ETNO pitää tärkeänä, että kehitetyt hyvät mallit otetaan vakinaisesti käyttöön hankkeen päätyttyä. Tämä on asia, joka edellyttää asianmukaisia säädösmuutoksia.

ETNO haluaa muistuttaa, että edellytyksenä näille kahdelle ensimmäiselle esitykselle on positiivisen erityiskohtelun hyödyntäminen. Positiivinen erityiskohtelu ei kohdistu vain maahanmuuttajanuoriin, koska vastaavia yhdenvertaisuutta edistäviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa yhdenvertaisuuslain mukaan myös muille lähtökohtaisesti heikommassa asemassa oleville ryhmille. Yhdenvertaisuuslain nojalla viranomaiset ja muut toimijat voivat toteuttaa sellaisia positiivisen erityiskohtelun toimenpiteitä, joilla tuetaan maahanmuuttajanuorten edellytyksiä menestyä opinnoissa. Näin voidaan edistää heidän mahdollisuuksiaan päästä jatkokoulutukseen ja/tai työhön.

Yhteistyöllä vahvistetaan etsivää työtä

ETNO pitää tärkeänä, että etsivä työ otetaan huomioon yhteiskuntakuun kehittämisessä. Kolmannen sektorin ja etenkin maahanmuuttajien omien järjestöjen mukaan ottaminen ja tukeminen etsivässä työssä olisi ensiarvoisen tärkeää. Näin voidaan saada mukaan kaikki mahdolliset olemassa olevat voimavarat ja tietotaito. Monilla järjestöillä on ainutlaatuista tietoa ja osaamista, jonka kautta on mahdollista tavoittaa syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia nuoria. Onnistunut etsivä työ edellyttää tiivistä yhteistyötä valtion, kuntien ja kolmannen sektorin välillä.

Helsingissä 15.2.2012

Etnisten suhteiden neuvottelukunta

Kristina Stenman
ETNON työjaoston puheenjohtaja

Peter Kariuki
ETNON pääsihteeri

Jakelu

Etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO)

Alueelliset Etnot

Tiedoksi

Lainsäädäntöjohtaja Viitanen

